

și mâncând-o cu ochii. Zise mamei sale:

— A, mamă... uite... locotenentul!...

Și el o zărise, căci devenise palid și, parăsindu-și tovarășii, cu chipul în mână, se apropia; bătrâna mamă își strânse repede gazetele de pe scaunul din fața ei, îl oferă ofiterului cu un zâmbet bine-voitor.

— Cum, D-ta ești, D-le locotenent!... A! de când nu ne-am mai văzut!... În adevăr, suntem fericiți... Dar mă iartă, îți zic tot locotenent și zăresc la mână D-tale un al treilea galon...

Atunci, el roși și povesti că după șase luni de campanie îl făcuseră capitan, după lupta de la Nam-Dimh... Rămăseseră atâtea locuri, în urma acestei lupte!... Apoi fusese asediat la Tuyen-Quan cu comandantul Domini... Un asediū teribil, de cinci săptămâni, fiind a se ține piept asalturilor furioase ale armatei chineze, care batea celatea ca valurile unei mări!... Fusese rănit într-o ultima eșire, și tocmai când în depărtare, dincoale de sgomotul ordiilor galbene, se auzeau trâmbițele liberatoare ale trupelor franceze. Ah! ce ceas îmbătător! Văzuse dușmanul pus pe fugă, tricolorul apărând, și căzuse atunci fără părere de rău, fiind-că cădea biruitor. Starea-i păruse atît de gravă, în cît fusese retrimis în Franța, cu crucea legiunei de onoare pe piept. Până să sosiască peste mări, era ca și vindecat, și sosind, fusese trecut din oficiu pe tablou pentru gradul de șef de batalion.

Cele două femei tăceau. Mama, cu știința despre cele ale militariei, socotea că câștigase zece ani de înaintare asupra tuturor camarazilor săi. Fata examina pe tânărul căpitan și i se părea aproape de nerecunoscut, cu fața palidă și trasă, care-i da un aer de mare distincție. Era oare cu puțință să fi fost disprețuit acest viteaz soldat, care, după ce plătise cu sângele lui fie-care grad câștigat, se reîntorcea acum cu un viitor asigurat!

Și el o privea. Era oare tot dansa, atât de serioasă și de așezată, pe care o cunoscuse nu de mult așa de vioaie și de zglobie? I se arăta acum alt-fel, de o sută de ori mai vrednică de iubire în grația-i tristă. Odinioară îl sedusesse, acum îl încânta. Așa o visase. Era în adevăr ea. Tot atât de frumoasă și de o sută de ori mai bună.

Ochii îi se întâlneau, și în cei ai ofiterului tânăra fată cîti atîta adorare, încât întoarse capul cam jenată.

Se lăsa amurgul. Cele două femei se ridicară și, fără a se putea despărți de ele, el le petrecu până acasă.

Adoua zi le întâlni iar la muzică, și așa în toate zilele, se azează lângă tânăra fată, și pe când mama-și citea gazetele, ei vorbeau fără să mai isprăvească, — și cu toate astea nu-și spuneau nimic. Toamna înainta, frunzele galbene acopereau aleele și era acum prea frig ca să mai poată ședea pe bănci; se plimbeau prin parcul acum pustiu, căpitanul și tânăra fată, unul lângă altul, urmându-și convorbirile, nimic și totuși mult spunătoare.

II

Ast-fel trecu Decembrie, într-o întimitate mai blândă.

Cu toate astea căpitanul, une-ori, părea turburat, nervos. Într-una din zile, într'un avânt pasionat, el strânse brațul tinerei fete la piept și ochii-i străluciră. Ea crezu că avea să-i zică: «Te ador!» Dar el tăcu și se întunecă iar.

Agitația aceasta îl cuprinse iar și mai mult pe la apropierea anului nou. Mergea acum adesea la Paris și se ocupa mai puțin de cele două femei. O neliniște surdă îl muncea. Se înșelaseră ele oare? Ce lucru misterios pregătia?

La 31 Decembrie, la șase ore, nu se arătase încă. Văduva citea gazetea de seară care publica înaintările în armată. Deodată se roși toată și exclamă:

— E numit!... E înaintat!

În același moment se auziră niste pași grăbiți, ușa se deschise și cel atât de cu nerăbdare așteptat intră. Zâmbia, foarte emoționat; se opri în fața celor două femei. Bătrâna mamă îi întinse brațele:

— A! scumpul meu!... iată dar de ce era atât de agitat!

Dar el, întorcându-se spre tânăra fată cu mândrie amoroasă:

— Domnișoară, îi zise, acum am o speranță de viitor să-ți depun la picioare: te iubesc; vrei să fii soția mea?

Ea deveni palidă la amintirea primului refuz, și gândindu-se la tot ceea ce făcuse acest vrednic băiat pentru ea să-și merite fericirea, îi întinse mâna și, răzimându-și capul de umărul lui viguros, susținută de brațul pe care luceau galoanele câștigate cu atîta vitejie, plânse de bucurie.

SA PUI LACAT GURII

Cică pe vremea veche, nu erau, ca azi, aglomerații de ziare și insulte prin presă.

Cică atunci când cine-va îndrăsnea să insulte era omorât!

Cică odată un bărbier s'a dus să tunză pe Vodă, și că bărbierul l'a văzut *chel*. N'a putut să tacă bărbierul — de, cum e lumea — și fiind-că Vodă îi zisese să nu spue oamenilor ce a văzut — s'a dus și el la o cucută și a început să zică: „Vodă e *chell!*... „Vodă e *chel!*“

Într-una din zile un băeat tae cucuta să facă *musică*... Și pe când cânta, iată că aude misterioasa melodie eșind din musică de: „Vodă e *chel*“ „Vodă e *chel!*“

Aceste vorbe au ajuns pân'la urechile lui Vodă. Mirându-se, cin-să să fie altul de cât bărbierul să spue, chiamă la curte pe bărbier și-i zice:

— Bine mă, dac-ai văzut că's *chel* de ce n'ai tăcut? Să fi știut numai tu, nu să fi spus la toți!...

Bărbierul n'avu încotr'o și spuse tot lui Vodă, iar Vodă văzînd nevinovăția lui, ci numai mâna întâmplărei, l'a fost ertat!.

Așa ne spunea răposata, D-zeu s'o erte, că atunci când auzim câte ce-va să tăcem din gură, dându ne dovadă că: «secretu și n pământ să fie, tot ese la iveală!»

S. C. HORIA

PĂȚANIILE LUI GULLIVER

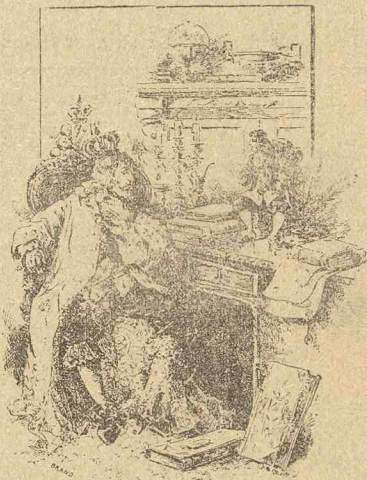
13

(Urmare)

Regina mă iubea din ce în ce mai mult și simțea o deosebită plăcere să stea de vorbă cu mine. Glumdalclitch de asemenea nu mă părăsea nici un moment.

Într'o zi regele, după ce dejunase avu dorința să discute cu mine despre diferite chestiuni relative la moravurile, religiunea, legile, guvernământul și literatura Europei.

Mă chemă la el și mă așeză pe biurul din fața sa.

Spiritul său era așa de pătrunzător și judecata sa așa de sănătoasă în cât făcu reflecțiuni și observațiuni prea înțelepte relativ la ceea ce vorbeam.

Așa, vorbind despre cele două părți în care se divide Anglia îi povesti foarte amănunțit despre starea comerțului și industriei și despre politica țării. Atunci regele mă întrebă dacă eram un *whig* sau un *tory*. În urmă, adresându-se către ministrul său care era lângă dînsul, îi zise: Va! cât de puțin lucru este vanitatea omenească, dacă cele mai mici insecte pot să se certe. La ei se înșeală și se trădează întocmai ca și aici.

Astfel Majestatea sa filosofă relativ la ceea ce spusese de Englitera și eu eram într'o încurcătură teribilă și eram indignat de a vedea patria mea, cuibul artelor și gloria universului, tratată cu atîta răutate.

Nimeni nu mă insulta și supăra de cât piticul reginei care era cel mai mic om din câți văzusem în această țară și care era de o răutate neîntrecută. Mă privea cu un aer rece în tot-d'a-una și îi părea rău că se găsește un om mai mic cu el. Eu la ori-ce moment căutam să mă împrietenesc cu el, zicându-i de multe ori chiar „frate“.

Într'o zi, pe când mă aflam la masă, răutăciosul pitic profitînd de câte-va clipe când nu mă gândeam absolut la nimic, mă ridică în sus și mă lăsa să cad drept într'un castron cu lapte.

Eram cât p'aci să mă înec, dacă nu moțam cu putere.

Glumdalclitch în acest moment era din nefericire într'altă odaie.

Regina se miră mult de acest teribil accident, și chemă în grabă servitorii care mă traseră repede afară și mă șterseră de lapte. Nu mi se întâmplă nimic rău de cât pierderea unei haine la care țineam mult și care mi se stricase cu desăvârșire. Picul pentru această faptă murdară fu desprețuit de toți și înlăturat vremeinc de la curte.

Vreau acum să dau cititorilor o mică descriere a acestei curioase țări pe cât am putut-o cunoaște în cât timp am vizitat-o. Toată întinderea imperiului este aproape de trei mii de leghe de lungă și două mii cinci-sute de largă: de unde conchisei că geograficii noștri se înșală, când zic că între Japonia și California nu există de cât apă.

Mi-am închipuit în tot-d'a-una că trebuia să fie în aceste locuri, un ținut destul de mare, pentru a servi de contra greutate marelui continent al Tartarei.

Ar trebui să se corigeze hărțile și să s'adaoge acest întins uscat în partea nord-vestică a Americii: eu cel d'ntâi sunt gata să dau geograficilor cele mai bune deslușiri. Acest imperiu este o peninsulă terminată spre nord printr'un lanț de munți, care au aproape opt leghe înălțime și de care nu se poate apropia nimeni din cauza vulcanilor care sunt foarte numeroși.

Savanții acestui stat nu știu ce fel de oameni locuiesc în partea cea l'altă a acestor munți.

Porturi în acest imperiu nu se pomenesc și locurile unde se varsă râurile în mare sunt niște locuri stancoase și marea veșnic agitată, așa că nimeni nu îndrăznește să s'apropie de aceste locuri atât de periculoase.

Râurile cele mari sunt pline de pești prea gustoși la mâncare.

Ceea ce e curios este că acești pești au aceiași mărime cu cei din Europa. Locuitorilor li se par prea mici pentru ei și din această cauză nici nu'i pescuiesc.

Numai când se pescuiește vre-o balenă, poporul se bucură mult și se grăbește să și procure carnea ei. Am văzut o balenă care era așa de mare în cât un om din această țară, abia o putea duce în spinare. Câte odată, de curiositate se duce în coșuri bucați de balenă la *Lorbrulgrud*; văzusem una într'o farfurie la masa regelui.

Țara este foarte populată, căci conține cinci-zeci și unul de orașe, aproape o sută de orașele și un mare număr de sate și cătune.

Pentru a satisface pe cititorul curios, mă voi încerca să descriu și *Lorbrulgrudul* capitala imperiului.

Acest oraș este situat pe malul unui râu care împarte orașul aproape în două părți egale.

El are mai bine de opt-zeci de mii de case și aproape șase sute mii de locuitori.

Lungimea e de trei *glonglungs* și două și jumătate lățime, aceasta după singura măsură ce am putut-o lua de pe hărțile regale, care mi fură puse imediat la dispoziție din ordinul Majestății sale.

Aceste hărți aveau o lungime de aproape o sută de picioare.

(Va urma)

CĂTRE DD. ABONAȚI

„Foia Populară” având ca ideal a'și satisfacă sprijinitorii săi, și-a adus pentru acest scop o tipografie proprie, americană, ultima invenție, specială în tipărirea cărților de vizită.

De azi înainte acordăm d-lor abonați cari au plătit deja costul abonamentului sau celor cari ni'l vor trimete **până la 1 Iunie, 100 Cărți de vizită**, pe carton Bristol, tipărite cu caracterele cele mai noi, numai cu **un leu**, trimise franco în ori-ce parte a țerei, sau cu **90** de bani pentru persoanele care vin a le lua de la redacție.

Spre a se vedea sacrificiul ce facem e de

notat că, numai cartonul, ne costă pe noi 1.20.

Prin urmare îndemnăm pe d-nii abonați cari încă nu ne-au trimis costul a profita de ocaziune și a trimete prin mandat poștal pe lângă suma abonamentului, încă un leu.

Pentru d-nii cititori, cari vor justifica prin 3 numere succesive că citesc „Foia Populară”, aceleași cărți de vizită se fac cu 1.50.

Trebuie să notăm că în București nici o tipografie nu face ast-fel de cărți de vizită cu mai puțin de 2.50.

D-nii abonați au dreptul a comanda ori câte cărți vor voi a 1 leu sută.

Această favoare e numai până la 1 Iunie.

† EMILIO CASTELAR

O telegramă a anunțat la 16 l. c. moartea șefului republicanilor din Spania, Emilio Castelar. Fiind-că moartea acestui bărbat politic, de o reputație europeană interesază toată lumea, credem nimerit a'i da fotografia și biografia. El s'a născut la 1832 în Cadix. A făcut studii eminente în litere și filosofie, din care cauză a fost numit profesor de istorie la universitatea din Madrid. De pe această catedră desfășură el ideile sale republicane. Amestecat într'o revoluție în Madrid, fu condamnat la moarte, scăpă însă fugină din Spania.

După proclamarea revoluției la 1869 și izgonirea reginei Isabela, se reintoarse în patrie și fu ales ministru de externe. El combătu alegerea de rege a ducelui Amadeo de Aosta, dar după ce această alegere fu un fapt indeplinit se retrase în opoziția pasivă.

Castelar a fost un mare bărbat, pătruns de idei generoase și umanitare, ceea-ce se vede din o circulară a sa, pe timpul când era ministru de externe, adresată Statelor europene, în care pledea pentru ideea păcii universale.

Tot el a propus în Cameră desființarea sclaviei în insula Portorico. La 1893 Castelar se retrase de pe arena politică. Ii fu rezervată însă trista soartă ca la bătrânețe să vază scumpa sa patrie ingenuchiată și umilită, în urma războiului americano-spaniol.

Cu moartea lui Castelar, Spania a pierdut pe unul dintre cei mai iluștri fi ai săi.

Rămășițele pământești ale lui Castelar vor fi depuse pe un catafalc, ce se va ridica într'o capelă improvisată în Palatul Camerei spaniole.

VARIETAȚI LITERARE

Folosul anunțurilor.—Unui mare librar din Belgia i se întâmplă în tinerete o nostimadă, care'i servi mult. El intră, fiind băiat tiner de tot ca vindeitor la un mare librar din Mons. După trei ani ajunsese bine privit și după alți trei ani se înamoră de fiica librarului. Tinerul fiind bun lăiat, vrednic și frumos, fata ar fi consimțit să se căsătorească cu el, însă când densusul făcu cererea, bētrīnul increți din sprincene Poziția tinerului nu i se părea destul de bună pentru a fonda o căsnicie solidă și îi propuse să'i dea o probă despre vrednicia și deșteptăciunea sa, după care numai îi va da fata. — «Ce să fac?» întrebă tinerul.—După ce se gândi puțin, librarul răspuse: «Să faci ceva ca să scăpăm de romanul: «Un crin vestejit». Tinerul îngălbeni, căci de sease luni de cand era editat nu se vinduse nici un volum din acel roman. De odată fața i se insenină, găsisse! Nu trecu o săptămână și volumele legate în verde se vindeau ca pâinea caldă, o a doua ediție se vindu de asemenea. Bētrīnul librar nu putea pricepe o asemenea minune și întrebă pe tiner cum și ce făcuse pentru a ajunge la acest rezultat. E foarte simplu! el publicase anunțul următor:

„Un tiner frumos și cu avere dorește a se căsători, nu caută nici bogăție, nici frumusețe, caută o ființă poetică; el se va preumbla în fie-care zi în grădina publică între orele 2 și 4 după prânz; doamnele cari ar dori să'i facă cunoștința să citească în grădina romanul: „Un crin vestejit”.

Asta a fost de ajuns ca să se vîndă nenorocitul roman.

***

Gloria oamenilor de litere.—Dacă am judeca gloria oamenilor de litere după prețul, cu care se vînd autografele lor, «nenorocii» n'ar fi tocmai mulțumiți.

Ast-fel un autograf al lui Cōquelin, Henri Meilhac, Victor Cousin, Auguste Vitu și... Taxile Delort, se vînd cu un leu bucata. Tot asemenea se vînd cele ale lui Charles Blanc, Brohan, Mégières și Felig Pyat.

Un autograf a lui Zola costă 2—3 lei. Rochefort și Alexandru Dumas sunt mai fericiți: o scrisoare a lor se vînd până la 5 lei. D-șoara Reichenberg și Coq elin amé nu sunt tocmai bine cotați, d'abia se găsesc cumpărători cu 3 lei.

Mistere ale gloriei, cât de adânci sunt abisurile voastre!

JOCURI DISTRACTIVE

Problemă aritmetică de C. Mihăescu, c. Manoleasa

În curtea unui țaran sunt oi și curci. Numărându-li-se capetele s'au găsit 129 apoi numărându-li-se picioarele sa află 422. Dintre care o curca șezând la clocit, a scos pui și a fost dată tot în acel cârd, cu pui cu tot. În timpul ce curca a scos pui, au născut și oile câți-va miei, și numărându-se iarăși mai întâiu capetele, s'au aflat 149; iar picioare 486.